

Kopja Informali ta' Sentenza

**QORTI CIVILI
PRIM' AWLA**

**ONOR. IMHALLEF
GEOFFREY VALENZIA**

Seduta tat-28 ta' Marzu, 2008

Citazzjoni Numru. 285/2005

**Mario 240860(M) u Marthese 522061(M) konjugi
Xuereb**

Vs

Middlesea Insurance p.l.c

Il-Qorti

Preliminari

**Rat l-att tac-citazzjoni li permezz taghha l-atturi
ppremettew Illi:**

Kopja Informali ta' Sentenza

Premess illi l-atturi huma l-proprietarji tal-vettura tal-marka Peugeot 806 bin-numru tar-registrazzjoni DAD-272 liema vettura hija koperta b'polza ta' assikurazzjoni '*Third Party Fire & Theft*' mas-socjeta' assikurattiva konvenuta.

U Premess illi nhar it-30 ta' April, 2000 din il-vettura ta' l-atturi nsterqet.

U Premess illi wara dan l-akkadut, l-atturi ghamlu d-debita *claim* mas-socjeta' assikurattiva konvenuta.

U Premess illi s-socjeta' assikurattiva konvenuta qiegħda tirrifjuta mingħajr ebda raguni valida fil-ligi illi tonora l-obbligi tagħha a bazi tal-polza tal-assikurazzjoni li hemm illi tkopri lill-vettura ta' l-atturi u tikkumpensa lill-atturi a bazi ta' l-istess polza.

U Premess illi ghalkemm is-socjeta' assikurattiva konvenuta giet debitament interpellata mill-atturi din baqghet inadempjenti.

Tghid għalhekk is-socjeta' assikurattiva konvenuta għalfejn m'għandiex dina l-Onorabbli Qorti:

1. Prevja kull dikjarazzjoni li hija thoss li tkun opportuna fic-cirkostanzi, tiddikjara illi l-atturi huma koperti permezz tal-polza hawn fuq indikata; u
2. Tiddikjara illi l-polza ta' l-assikurazzjoni in disamina hija assolutament valida ai fini u effetti kollha tal-ligi; u
3. Tiddikjara illi s-socjeta' assikurattiva konvenuta għandha l-obbligu illi thallas lill-atturi a bazi ta' l-istess polza ta' l-assikurazzjoni; u
4. Tiffissa l-valur u dana a bazi tat-termini stabbiliti fl-istess polza assikurattiva; u
5. Tikkundanna lis-socjeta' assikurattiva konvenuta thallas lill-atturi l-valur hekk iffissat ai fini tar-raba' talba.

Kopja Informali ta' Sentenza

Bl-ispejjez, bl-imghax skond il-ligi u rapprezentanti tas-socjeta' assikurattiva konvenuta minn issa ingunti ghas-subizzjoni.

Rat id-Dikjarazzjoni ta' l-attur a fol. 3 tal-process.

Rat in-**Nota ta' l-Eccezzjonijiet tas-socjeta' konvenuta** a fol. 9 tal-process fejn eccepiet:

1. Illi l-kuntratt ta' assikurazzjoni *de quo* huwa null u minghajr effett u t talbiet attrici ghandhom jigu respinti bl-ispejjez kontra l-istess atturi stante illi l-atturi ma zvelawx fatti materjali a riskju tal-kuntratt tal-assikurazzjoni.

2. Illi minghajr pregudizzju ghas-suespost, l-allegata serqa ghandha tigi ppruvata.

3. Illi minghajr pregudizzju ghall-premess, l-ammont indikat bhala valur tal-vettura allegatament misruqa huwa esagerat u ma jirriflettix il-valur reali ta' l-istess vettura.

4. Salv eccezzjonijiet ohra.

Rat l-atti kollha tal-kawza u d-dokumenti ezibiti;

Semghet ix-xhieda bil-gurament;

Rat in-noti ta' osservazzjonijiet tal-partijiet.

Fatti

Illi l-atturi huma proprjetarji tal-vettura tal-marka Peugeot 806 bin-numru ta' registrazzjoni DAD 272 liema vettura giet allegatament misruqa fit-30 ta' April 2000 u li sussegwentement instabet imqatta' f'bicciet fl-inhawi ta' Hal-Far. L-atturi kienu ghamlu *claim* ma' l-assikurazzjoni, liema *claim* ma gietx accettata peress li kien hemm proceduri kriminali pendenti kontra terza persuna rigwardanti l-istess vettura.

Provi

L-atturi xehdu li kienu sabu l-vettura taghhom nieqsa minn fejn kienu hallewha ipparkjata fil-Belt Valletta fit-30 ta' April 2000 u sussegwentement ghamlu rapport l-Ghassa tal-Pulizija tal-Belt Valletta. Wara ghamlu *claim* ma' l-insurance pero' baqghu ma thallsux minhabba li l-assikurazzjoni qaltihom li kien hemm proceduri kriminali pendententi kontra terzi. In kontro-ezami l-attur xehed li bhala negozju kien jimporta *parts* tal-karozzi minn Franza ghal karozzi Francizi. Huwa stqarr illi lil certu Brian Vella hu ma kienx jafu u li hu ma kienx tressaq il-Qorti fuq dana l-kaz pero' kien tela' bhala xhud fil-kaz ta' Brian Vella.

John Bonnici, rapprezentant ta' Bonnici Insurance Agency, xehed li l-attur kien ghamel il-*claim* pero' minnaha tal-principali taghhom cjoe s-socjeta' konvenuta dawn kienu nformawh li kienu se jistennew l-ezitu ta' proceduri kriminali qabel jaghmlu tajjeb ghall-*claim*. Xehed ukoll illi l-atturi kienu offrewlhom Lm4,000 *in full and final settlement* liema somma giet rifjutata mill-istess atturi.

Joseph Zammit, espert tekniku nominat mill-Magistrat Inkwerenti wara s-sejba tal-*parts* tal-vettura in kwistjoni, esebixxa r-rapport tieghu u xehed illi meta pprova l-*steering lock* permezz ta' cavetta provduta mill-attur dina ffunzjonat regolarment. Xehed ukoll illi l-istess cwievet fethu wkoll u ghalqu l-*locks* tal-bibien u l-*ignition switch*. L-istess xhud jghid li fir-rapport tieghu hu kkonkluda li l-istess vettura setghet infethet u nstaqet bi proceduri normali u cioe permezz ta' cavetta li taqbel mal-*locks* kollha.

Xehed ukoll Brian Farrugia, rapprezentant ta' Michael Attard Limited, li fost affarijiet ohra qal li l-valur attwali tal-vettura odjerna huwa ta' Lm9,800. Xehed ukoll illi c-cavetta tal-vettura in kwistjoni hija partikolari ghal dik il-karozza.

Giet ipprezentata wkoll vera kopja tax-xhieda li tah Brian Vella fil-proceduri kriminali kontrih fejn xehed li kien

avvicinah certu Gerald li kien qallu li sid tal-vettura in kwistjoni ried izarmaha peress li kienet qalghet daqqa fil-genb tax-xellug taghha. Spjega wkoll illi l-istess vettura kien saqha lejn il-garage l-imsemmi Gerald. Brian Vella xehed li lill-attur ma jafux u li qatt ma kellmu.

Konsiderazzjonijiet

Illi s-socjeta' konvenuta eccepjet li l-kuntratt ta' assikurazzjoni *de quo* huwa null u minghajr effett stante illi l-atturi ma zvelawx fatti materjali a riskju tal-kuntratt tal-assikurazzjoni u li l-allegata serqa ghandha tigi ppruvata. Inltre l-ammont indikat bhala valur tal-vettura allegatament misruqa huwa esagerat u ma jirriflettix il-valur reali ta' l-istess vettura.

L-atturi kull ma kellhom jippruvaw f'dina l-kawza kien li kellhom polza valida ta' assikurazzjoni li tkopri s-serq tal-vettura. Haga li fil-fehma tal-Qorti huma ghamluha. Min-naha l-ohra is-socjeta' konvenuta kellha tipprova dak li qed tallega cjoe l-koinvolgiment tal-konjugi Xuereb fis-serqa in kwistjoni.

Illi l-punt ewlieni li jrid jigi deciz huwa jekk verament sehhitx din l-allegata serqa tal-vettura in kwistjoni jew le. Illi ghalhekk il-Qorti trid tezamina bir-reqqa l-fatti kollha li taw lok ghal din il-pendenza biex ikollha l-konvinciment li tirrikjedi l-ligi biex tiddeciedi dwar it-talba attrici.

Illi l-verzjoni tal-atturi hija wahda cara u semplici u cioe li huma pparkjaw il-vettura *de quo* fl-inhawi ta' Dar il-Mediterran u meta rritornaw ma sabuhiex hemm. Min-naha taghha s-socjeta' konvenuta ma accettatx il-*claim* li ghamlu l-atturi peress li kienu ghaddejjin proceduri kriminali kontra certu Brian Vella li nstab fil-pussess ta' bicciet mill-vettura *de quo*, liema bicciet huwa stqarr li kienu gew zarmati minn fuq vettura Peugeot 806 ta' kulur ahmar li kienet giet misjuqa gewwa l-garage tieghu minn certu Gerald. Skond Vella dan Gerald kien qallu li sid il-vettura ried izarmaha peress li kellha daqqa fuq il-genb tax-xellug.

Illi jirrizulta wkoll mix-xhieda ta' Brian Vella illi l-istess vettura instaquet fil-garage fejn giet zarmata u ma rrizulta l-ebda tip ta' sgass fuq il-bibien kollha taghha. Illi ghalhekk jirrizulta illi l-vettura instaquet minn fuq il-post bic-cavetta. Illi l-attur xehed illi c-cavetta kellha *central locking* u kienet bir-remote. Ir-rapprezentant ta' Michael Attard Limited, u cioe l-Kumpanija li bieghet din il-vettura lill-attur, xehed illi jekk klijent jitlef ic-cavetta biex tigi ordnata ohra l-istess klijent irid imur ghandhom bil-*log book* u l-*ID Card*. Dik ic-cavetta hija partikolari ghal dik il-karozza.

Illi mill-apprezzament tal-provi kollha prodotti f'din il-kawza dina l-Qorti hija tal-fehma illi c-cirkostanzi kollha jindikaw li hemm probabilita' kbira (li hi sufficjenti fil-kamp civili) illi l-allegata serqa ma kienet xejn hlief messa in scena biex proprju l-atturi jiddefradaw lis-socjeta` konvenuta u jinkassaw l-ammont li deherilhom li kienet tiswa l-vettura. Illi dina l-Qorti ma tarax ghaliex m'ghandhiex taghti affidibilita' lil Brian Vella li kien konsistenti fix-xhieda tieghu kemm fl-interrogazzjoni tal-Pulizija, kemm fix-xhieda tieghu quddiem il-Qorti tal-Magistrati u kif ukoll quddiem dina l-Qorti. Illi huwa minnu li la darba ssemmiet terza persuna dan seta' gie rintracat mill-Pulizija, haga li jidher li ma sartix, pero' b'daqshekk ma jfissirx li dina l-Qorti ma tistax toqghod fuq il-verzjoni li tah Brian Vella meta c-cirkostanzi kollha jindikaw illi l-istess vettura ma kellha l-ebda tbaghbis la fil-locks u lanqas fl-*ignition switch* taghha u li l-vettura spiccat misjuqa bic-cavetta fil-garage fejn kien se jahdem Vella, li giet misjuqa minnhu bic-cavetta u li c-cavetta ta' l-istess karozza (u l-*ispare key*) baqghu ghand l-attur u li dan imbaghad ghaddihom lill assikurazzjoni.

Mhux kontrovers illi l-kuntratt ta' assigurazzjoni huwa wiehed aleatorju in kwantu kif jinghad fl-Artikolu 964, Kodici Civili, dan jiddependi minn avveniment incert jew minn kontingenza. Dan riferibiment ghall-qliegh jew it-telf, ghaz-zewg partijiet jew ghal wahda minnhom. Ghalhekk jekk ma jkunx hemm l-*alea* jonqos l-element principali ta' dan il-kuntratt. (Ara "**Joseph Micallef nomine -vs- Roman Vella**", Qorti Civili, Prim' Awla, 6 ta' April 1973). Huwa kuntratt li jitqies validu meta jkun hemm il-

“*consensus ad idem*” tal-partijiet (“**Lina Zerafa nomine - vs- Avv. Joseph Fenech nomine**”, Qorti tal-Kummerc, 30 ta' Mejju 1980). Pero`, aktar minn kuntratti oħra, hu distingwibbli għal fatt illi sostrat primarju tiegħu huwa l-“*uberrima fides*”. (Ara “**Michael Bertuello -vs- Victor Cordina proprio et nomine**”, Appell Kummercjali, 11 ta' Lulju 1994).

Illi l-fatt li l-atturi ppruvaw iqarrqu bis-socjeta` konvenuta ipoggihom fi stat ta' *mala fede* u għalhekk is-socjeta` konvenuta kellha ragun ma tonorax il-*claim* imressqa mill-atturi. Illi huwa accettat bhala principju ewlieni ta' dritt, li l-qofol tal-kuntratt ta' assikurazzjoni huwa dak li jħares lill-assikurat mir-riskji ta' grajjiet mhux mahsuba li jsehhu bi hsara għall-istess assikurat. Illi fil-kaz in dizamina il-Qorti hija konvinta li kienu l-istess atturi jew min minnhom li kkonfezzjonaw id-dannu reklammat minnhom. Illi għalhekk certament ma jistghux issa jippretendu li s-socjeta` konvenuta tindennizahom tat-telf li gabu b'idejhom stess.

Illi fir-rigward ta' l-ewwel eccezzjoni imressqa mis-socjeta` konvenuta dina l-Qorti hija tal-fehma illi l-kuntratt ta' assikurazzjoni *de quo* kien wiehed validu stante li ma rrizulta minn imkien li l-atturi ma zvelawx xi fatti materjali a riskju tal-kuntratt ta' assikurazzjoni. Certament fil-mument li gie ffirmat l-istess kuntratt u kif ukoll meta sar it-tigdid tiegħu ma kien hemm l-ebda fatt li gie ppruvat li nheba da parti tal-atturi lis-socjeta` konvenuta. Illi fir-rigward tat-tieni eccezzjoni il-Qorti hija tal-fehma illi l-atturi ma ppruvawx sodisfacentement li l-allegata serqa verament sehhet u għaldaqstant ma hemm l-ebda htiega li dina l-Qorti tagħmel indagni dwar il-valur reali ta' l-istess vettura.

DECIZJONI

Għal dawn il-motivi
Il-Qorti tiddeciedi
billi tilqa' t-tieni eccezzjoni tas-socjeta' konvenuta,
u konsegwentement tichad in toto t-talbiet attrici.
Spejjes għall-atturi.

Kopja Informali ta' Sentenza

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----